

встановленою моделлю заперечення контролю.

Протягом останніх років значно зросла зацікавленість у білінгвальній афазії та афазії поліглотів. В останній чверті минулого століття лінгвісти, логопеди та фахівці пересічних дисциплін приєдналися до неврологів, які вивчають поведінку людини, в дослідженні білінгвальної афазії та її особливої феноменології (наприклад, денні коливання в доступі до мови, неупорядкований переклад та вибір мови, перемикання коду та змішана поведінка). Протягом останніх десяти років психологи приєдналися до дослідження, зробивши свій внесок у вигляді моделей того, як фронтально-системний контроль та системи субкортикальної пам'яті підсвідомо слугували здоровим білінгвальним процесам і могли бути зафіксовані в білінгвальній афазії.

ЛІТЕРАТУРА

1. Верещагин Е. (1973). Психологическая и методическая характеристика двуязычия (билингвизма) Изд-во: МГУ, 160 с.
2. Лозова О. (2010). Психологічні аспекти засвоєння іноземної мови: Навчально-методичний посібник.– К.: , 143 с.
3. Abutalebi, J., Cappa, S. F., and Perani, D. (2001). The bilingual brain as revealed by functional neuroimaging. *Bilingualism: Language and Cognition*, 4, 2, 179–90.
4. Chapey R. (2008) *Language Intervention Strategies in Aphasia and Related Neurogenic Communication Disorders*, Philadelphia : Lippincott Williams & Wilkins, 1091.
5. Paradis, M. (2000). The neurolinguistics of bilingualism in the next decades. *Brain and Language*, 71, 178–80.
6. Wernicke, C. (1874). The symptom complex of aphasia. *Boston Studies in the Philosophy of Science*, IV, 34–97.

The article considers the problem of the origin and course of aphasia in bilingual patients, by analyzing a number of psychological and psycholinguistic concepts of foreign scientists. The main theories of speech restoration in aphasia in bilinguals and their comparison with language restoration in monolinguals are considered.

Key words: *aphasia, bilingualism, bilingual aphasia, stroke.*

УДК 373.2.016:811.111

С.К. РОМАНЮК, К.М. ГРУШОВЕЦЬ

МЕТОДИЧНІ ТА ЗМІСТОВІ ПРОБЛЕМИ ЗАНЯТТЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ДОШКІЛЬНОМУ НАЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

У статті розглядаються методичні та змістові проблеми заняття з іноземної мови для дітей дошкільного віку та визначаються особливості, що відрізняють його від уроку у початковій школі. Розглядаються основні психофізіологічні особливості дошкільників, визначається структура мовленнєвого заняття, пріоритетні способи організації роботи над формуванням іншомовної комунікативної компетентності.

Ключові слова: *заняття іноземної мови, дошкільне навчання, методика навчання іноземних мов. В статті розглядаються методическіе и содержательные проблемы занятия по иностранному языку для детей дошкольного возраста и определяются особенности, отличающие его от урока в начальной школе.*

В останні десятиліття проблема навчання іноземних мов є об'єктом пильної уваги науковців, педагогів, психологів, батьків. Значення іноземних мов у сфері особистої та професійної комунікації людини продовжує стрімко зростати, сьогодні важко уявити життя людини без знання іноземної мови, адже більшість сучасних засобів комунікації орієнтовані на знавців двох та більше мов. Відповідно, світові стандарти сучасної освіти спрямовані на підготовку освіченої, творчо розвиненої особистості, фахівця, здатного адаптуватися у мінливому світі й постійно підвищувати свою професійну компетентність. Якщо раніше методика орієнтувалася насамперед на шкільне вивчення іноземних мов, то сьогодні іноземної мови усе частіше починають навчати вже у дитячому садку. Саме іноземна мова складає зміст варіантної частини Базового компоненту дошкільної освіти разом з такими освітніми лініями, як «Комп'ютерна грамота», «Хореографія», «Шахи» [1].

Дошкільна освіта визнається державою першою самоцінною ланкою, що має «гнучко реагувати на сучасні соціокультурні запити, збагачувати знання дитини необхідною якісною інформацією, допомагати їй реалізувати свій природний потенціал, орієнтуватися на загальнолюдські й національні цінності» [1].

Навчання іноземної мови дошкільників, проте, має свої особливості, які ґрунтуються на психофізіологічних особливостях розвитку дітей цього віку. З огляду на це, автоматично переносити методи і прийоми шкільного навчання іноземних мов у дошкільний заклад не можна. Навчання малюків – це не проста справа, яка вимагає зовсім іншого методичного підходу, ніж навчання школярів та дорослих. Побудовані методично неграмотно заняття завдають дітям більше шкоди, ніж користі, дитина може втратити інтерес до іноземної мови, зневіритися у своїх можливостях. Виходячи із зазначеного вище, метою нашої статті є розгляд методичних і змістових проблем заняття з іноземної мови для дітей дошкільного віку й визначення тих особливостей, що відрізняють його від уроку у початковій школі. Для успішної реалізації мети передбачається розглянути основні психофізіологічні особливості дошкільників, визначити структуру мовленнєвого заняття,

пріоритетні способи організації роботи над формуванням іншомовної комунікативної компетентності.

Відомо, що можливості раннього віку в оволодінні іноземною мовою надзвичайно великі. Численні дослідження у галузі раннього навчання іноземної мови українських (П. Бех, Н. Гальскова, Н. Клевченко, О. Коломінова, О. Першукова, С. Роман, Т. Шкваріна) і зарубіжних (М. Біболетова, І. Верещагіна, Ф. Гопкінс, Е. Джонсон, К. Хастінгз) науковців довели доцільність і ефективність іншомовної освіти дошкільників, її позитивний вплив на інтелектуальний розвиток особистості та підготовку дитини до школи. Унікальна схильність до оволодіння мовою, пластичність природного механізму засвоєння мови, незалежність цього механізму від дії факторів, пов'язаних з приналежністю до тієї чи іншої національності, – усе це дає дитині можливість за сприятливих умов успішно оволодіти іноземною мовою. З віком ця здатність поступово згасає. Успішне оволодіння дітьми дошкільного віку іноземною мовою стає можливим завдяки природності мотивів спілкування, відсутності так званого мовного бар'єру, емоційній мотивації комунікації, невеликому досвіду спілкування рідною мовою та ін. Дошкільний вік – це сензитивний період для вивчення іноземної мови, адже саме у цьому віці відбувається інтенсивне формування пізнавальних здібностей, швидке та легке запам'ятовування мовної інформації – імпринтинг, що полягає в особливій чутливості до мовних явищ, здібності до імітації. Крім того, гра як головний вид діяльності дошкільника дозволяє зробити комунікативно цінними практично будь-які мовні одиниці. Це дає можливість у ранньому віці оптимально поєднувати комунікативні потреби і можливості їх вираження іноземною мовою. Протягом дошкільного віку у психіці дитини виникають особливо важливі для її подальшого життя новоутворення. Зокрема, починає розвиватися творча діяльність, формуються розумові дії та операції, з'являється внутрішнє життя, спершу в пізнавальній сфері, а потім і в емоційно-мотиваційній. Для її пізнавальних процесів характерний синтез зовнішніх і внутрішніх дій, об'єднаних у єдину інтелектуальну діяльність. У сприйманні він представлений перцептивними діями; в увазі – вмінням керувати і контролювати зовнішній і внутрішній план дій; у пам'яті – об'єднанням зовнішнього та внутрішнього структурування матеріалу під час його запам'ятовування й відтворення; в мисленні – об'єднанням у цілісний процес наочно-дійового, наочно-образного і словесно-логічного способів розв'язання практичних завдань [4, 147].

Важливим для характеристики особливостей дошкільного віку є явище акселерації як об'єктивний соціально-педагогічний феномен, викликаний такими факторами, як велика кількість інформації, що її опановують діти, її абстрактний характер, що стимулює розвиток логічного мислення, наявність умов для самоосвіти дітей удома. Звичайно, це справляє позитивний вплив на засвоєння іноземної мови в ранньому віці. Ми переконані, що раннє навчання іноземних мов сприяє не лише більш вільному практичному оволодінню ними, а й несе в собі величезний інтелектуальний, виховний і моральний потенціал. Відповідно, метою навчання іноземних мов у дошкільному закладі освіти є сприяння своєчасному розвитку дитини, збагаченню її інтелектуальної, емоційної, моральної, вольової сфери у процесі формування елементарної іншомовної комунікативної компетентності. Розвивальна, виховна, освітня цілі навчання дошкільників іноземної мови набувають пріоритетного значення у порівнянні з практичною ціллю, а не навпаки. Процес навчання англійської мови стає засобом соціалізації дитини, допомагає розкрити її особистісний потенціал з урахуванням індивідуальних особливостей. І хоча процес навчання іноземної мови в дитячому садку охоплює не лише заняття, а й індивідуальну роботу, ігрову діяльність, супровід режимних процесів, розгляньмо роль саме заняття, яке на сьогодні залишається провідною формою навчання у дошкільному закладі.

Сучасне заняття – це організована й визначена в просторі і часі форма навчання дітей дошкільного віку, у якій педагог контролює та спрямовує пізнавальну діяльність з урахуванням індивідуальних, вікових можливостей і освітніх потреб кожного вихованця. Заняття як ієрархічна педагогічна система зберігає всі основні компоненти, провідним з яких є мета. Досягнення мети забезпечується рішенням комплексу завдань певної спрямованості з відповідним змістом, що дозволяє одержати прогнозований результат. Наприклад, мета заняття з теми «Тварини» у старшій групі може виглядати так: практична: формувати рецептивні та репродуктивні навички мовлення з теми, поповнювати активний і пасивний словник новими лексичними одиницями; тренувати у вимові англійських звуків; освітня: поглиблювати знання дітей про тварин, вчити порівнювати однакові предмети та явища в англійській та рідній мовах; розвивальна: розвивати фонематичний слух, наочно-зорове мислення, зорову та слухову пам'ять; виховна: виховувати любов до тварин, бажання їх доглядати й оберігати. До кожного заняття також чітко визначається фонетичний матеріал, мовний і мовленнєвий матеріал, соціокультурні знання та вміння, що передбачається сформувані на конкретному занятті. У традиційній моделі структура заняття трикомпонентна й містить вступну частину, основну та підсумкову (заключну) частину. Мовленнєве заняття включає: привітання, фонетичну зарядку (3-5 хвилин), активізацію лексики, граматичних конструкцій та мовленнєвих зразків (8-10 хвилин), семантизацію і первинне закріплення нового лексикограматичного матеріалу (5-7 хвилин), творче використання вивчених комунікативних одиниць, рефлексію з елементами оцінки.

Необхідною рисою сучасного заняття з іноземної мови є його комунікативна спрямованість, адже діти повинні засвоювати лексико-граматичний матеріал у природних ситуаціях спілкування. Цій меті служать усі структури для розуміння й говоріння, а також римування, пісеньки, призначені для більш продуктивного засвоєння матеріалу. Також, як і урок у початковій школі, заняття має бути комплексним, забезпечувати високу розумову і мовленнєву активність дітей через використання різноманітних форм роботи, мотиваційну забезпеченість, іноземна мова має використовуватися як мета і засіб навчання. Проте оцінку успішності

діяльності дошкільників здійснюють лише з використанням заохочувальних реплік, навіть якщо досягнення дитини незначні. Зважаючи на особливу емоційність, вразливість, сором'язливість, несміливість дошкільників, будь-які виправлення мовлення дітей необхідно робити у коректній формі, не забувати похвалити дитину навіть за спробу брати участь у грі, виконанні вправи. Заняття має відбуватися у формі дидактичної гри з елементами казки, у якій дитина охоче бере участь і граючи – навчається. При цьому заняття з іноземної мови – це не нав'язування педагогом дітям виконання комплексу різних мовних вправ, це система певним чином організованої ігрової діяльності, що сприяє розвитку й вихованню дитини, реалізації у процесі такої діяльності набутого досвіду й формуванню нового досвіду та психічних якостей у процесі засвоєння мінімізованого обсягу іншомовних знань та вмій [6]. Як вважає О. Казачінер, єдиним шляхом формування у дошкільників пізнавальних мотивів та інтересу до вивчення іноземної мови має стати надання цим мотивам та інтересам ігрової спрямованості, оскільки ігрова діяльність у цьому віці є провідною.

Організація занять, що будуються на довільному запам'ятовуванні та довільній імітації без гри, не відповідає психічному розвитку дитини. Лише ігрова комунікативна спрямованість кожного заняття дає змогу зробити навчання таким, щоб іншомовний матеріал запам'ятовувався, осмислювався дитиною мимовільно. Мова вивчається через особисту діяльність дітей на заняттях [2, 16-17]. Навчальний матеріал, що добирається, має відповідати рівню анатомо-фізіологічного, психічного та інтелектуального розвитку дошкільників та враховувати досягнення дітей у рідній мові, рівень їх мовленнєвого розвитку. При побудові навчального заняття учитель-дошкільник має пам'ятати про пропедевтичний, підготовчий характер навчання іноземної мови в дошкільному закладі.

Ми вважаємо, що у навчанні іноземної мови ефективною є розроблена К. Крутій комунікативно-діяльнісна технологія навчання мови, розвитку мовлення і мовленнєвого спілкування дітей дошкільного віку [3, 76], яка ґрунтується на таких засадах:

- урахування індивідуально-психологічних особливостей дитини (провідна роль – особистісний аспект);
- функціональний підхід до добору й презентації мовного та мовленнєвого матеріалу на всіх рівнях; - ситуативність процесу навчання мови;
- принцип новизни ситуацій і мовленнєвомисленнєвих завдань, прийомів роботи, подання мовної інформації, що міститься в дискурсі.

Така технологія дозволяє забезпечити наступність лексико-граматичного матеріалу на смислового та комунікативному рівнях володіння комунікативними навичками; систематичність презентації лексико-граматичного матеріалу на всіх етапах його засвоєння; сполучуваність системно-мовного (фонетика, лексика, граматики), функціонально-мовленнєвого (зв'язне мовлення) і комунікативного аспектів в навчанні; вихід на більш високий щабель мовленнєвого спілкування як прикінцевої мети технології. Відповідно до такої схеми побудови навчального процесу мовленнєве заняття складається з 4-х частин: 1 частина заняття – комунікативна діяльність (припускає підготовку мислення дітей до навчально-мовленнєвої діяльності: актуалізацію знань, умінь, навичок, достатніх для виконання мовних завдань; тренування відповідних розумових операцій); 2 частина заняття – етап пізнавальної діяльності (плануються завдання на збагачення, актуалізацію, активізацію лексики тощо); 3 частина заняття – етап перетворювальної діяльності (первинне закріплення набутих знань у зовнішньому мовленні); 4 частина заняття – етап оцінювальної діяльності (використається індивідуальна форма взаємодії: старші дошкільники самостійно виконують завдання на застосування нового способу дій, здійснюють їхню самоперевірку, покроково порівнюючи зі зразком, самі оцінюють її).

Зміст заняття іноземної мови складають ігрові вправи, які допоможуть дітям виробити правильну вимову, розвинути уяву, пам'ять, мислення; пісеньки, вірші, римівки, загадки як опора для накопичення активної лексики і мовних стереотипів. На заняттях обов'язково використовуються різні види ігор: маніпуляції, рухливі, рольові, ігри-драматизації тощо. Особливе місце займають дидактичні ігри, завдання яких навчити різних видів мовленнєвої діяльності. Наприклад, такі ігри, як «Чого не стало?», «Чарівна торбинка», «Пори року», «Будиночок для язичка», «Язичок робить прибирання», «Один-багато», «Зіпсований телефон», «Пантоміма», «У цирку» та ін.

Отже, форма навчання має бути ігровою, треба прагнути будь-яке завдання перетворювати на цікаве і прийнятне для дитини заняття. Ігри на занятті не повинні бути епізодичними та ізольованими. Необхідна наскрізна ігрова методика, яка об'єднує та інтегрує інші види діяльності у процесі навчання іноземної мови. В основі ігрової методики лежать створення уявної ситуації і прийняття дитиною або викладачем тієї чи іншої ролі. Тематика сфер та ситуацій спілкування має відповідати мотивам спілкування дітей, враховувати наступність між дошкільним закладом та початковою школою. Серед найпродуктивніших видів роботи варто виділити такі:

- робота над вимовою (казки, скоромовки, віршики);
- робота з іграшкою (діалог з іграшкою, опис іграшки);
- робота з картинкою (опис картинки);
- розучування і декламація віршів, пісень;
- короткі інсценування;
- відтворення ситуативних діалогів;
- розповідь за картиною та ін.

Із самого початку навчання вчителю необхідно виробити певний стиль роботи з дітьми, ввести свого роду ритуали, які відповідають найбільш типовим ситуаціям спілкування. Такі ритуали (вітання, прощання, коротка зарядка, використання прийнятих в іноземній мові формул ввічливості) дозволяють налаштувати дітей на іншомовне спілкування, полегшити перехід між певними етапами заняття. Найважливіша умова успішності навчання – активізація мовленнєвої та мисленнєвої діяльності дітей і залучення їх до іншомовного спілкування. Необхідно постійно змінювати порядок мовленнєвих дій (порядок питань, звернень, назви предметів і т. д.), щоб діти реагували на зміст слова, а не запам'ятовували звуковий ряд механічно. Для того, щоб попередити втому, втрату інтересу у дітей, педагог повинен кожні 5-7 хвилин заняття проводити ігри з елементами руху або організовувати фізхвилинки.

Ефективність заняття безпосередньо залежить від його організатора, методичної підготовки вчителя. Педагог для раннього навчання іноземної мови своїми професійними, особистісними, комунікативними якостями має відрізнятися від шкільних вчителів. На жаль, сьогодні ситуація є такою, що у дошкільних навчальних закладах не завжди працюють вчителі іноземних мов з фаховою дошкільною освітою. Наразі, як зазначає Л. Тонконог, «все ще спостерігається дисбаланс між зростаючими потребами суспільства у якості вивчення мов і навчально-методичним забезпеченням цього процесу і наявністю спеціалістів дошкільного профілю з правом викладання іноземних мов» [5]. А це актуалізує проблему пошуку шляхів удосконалення процесу іншомовного навчання дітей дошкільного віку.

Таким чином, дошкільне навчання іноземних мов є підготовчим етапом до навчання у школі, що вимагає збереження наступності і партнерства в роботі дитячого садка і початкової школи. Виходячи з анатомо-фізіологічних та психологічних особливостей дітей дошкільного віку, заняття іноземної мови має ґрунтуватися на засадах розвивального навчання, систематичності, функціональності й ситуативності процесу навчання мови, урахування індивідуальних особливостей дитини та сприяти своєчасному розвитку дитини, збагаченню її інтелектуальної, емоційної, моральної, вольової сфери у процесі формування елементарної іншомовної комунікативної компетенції. Дошкільне заняття іноземної мови в жодному випадку не може дублювати урок у початковій школі, адже має свою специфіку, що передусім визначається ігровою формою його організації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Базовий компонент дошкільної освіти України: Науковий керівник: А. М. Богуш; Авт. кол-в: Богуш А.М. та ін. – К.: Видавництво, 2012. – 26 с.
2. Казачінер О.С. Усі заняття з англійської мови в ДНЗ (за базовим компонентом дошкільної освіти). – Х. : Вид. група «Основа», 2014. — 285 [3] с.
3. Крутій К.Л. Навчання дітей української мови: теорія і практика. – Запоріжжя: ТОВ «ЛППС» ЛТД, 2000. – 156 с.
4. Савчин М. В. Вікова психологія: Навчальний посібник / М.В. Савчин, Л.П. Василенко. – К.: Академвидав, 2005. – 359 с.
5. Тонконог Л.М. Навчально-методичне забезпечення та організація іншомовної дошкільної освіти в Україні / Л.М. Тонконог // http://undip.org.ua/upload/iblock/298/3_18.pdf
6. Шкваріна Т. М. Англійська мова для дітей дошкільного віку (програма, методичні рекомендації) : [навч. посіб. для вчителів раннього навчання англійської мови, студ. вищ. пед. навч. закл.] [Текст] / Т. М. Шкваріна. – Умань : Вид.-поліграф. під-во, 2003. – 120 с.

The article considers methodical and semantic problems of foreign language lessons for preschool children and identifies the features that distinguish it from a lesson in primary school. The main psychophysiological features of preschoolers are considered, the structure of speech lesson, priority ways of the organization of work on formation of foreign language communicative competence are defined.

Key words: foreign language classes, preschool education, methods of foreign language teaching. The article considers the methodological and substantive problems of foreign language classes for preschool children and identifies the features that distinguish it from a lesson in primary school.

УДК 373.2.016:811.111

В.М. ТРОФІМЧУК, А.С. ГОРДІЙЧУК

НАВЧАННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗАСОБАМИ ПОЕТИЧНИХ ТВОРІВ

У статті висвітлено особливості засвоєння дітьми старшого дошкільного віку англійської мови. Проаналізовано праці зарубіжних та вітчизняних науковців з проблематики ефективності використання засобів поетичних творів у навчанні дітей старшого дошкільного віку англійської мови. Наведено аргументовану ідею, щодо доцільності використання засобів поетичних творів у навчанні дітей дошкільного віку іноземної мови.

Ключові слова: поетичний твір (поезія), діти старшого дошкільного віку, активізація мовлення, навчання англійської мови.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

1. *Бісовецька Л.А.* – кандидат філологічних наук, доцент кафедри теорії і методик початкової освіти Рівненського державного гуманітарного університету.
2. *Боровець М.В.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
3. *Бурчак К.І.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
4. *Венгловська І.А.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
5. *Власюк О.В.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
6. *Гаврилюк С.В.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
7. *Гавєська А.В.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
8. *Гілянчук В.В.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
9. *Гнатюк О.М.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
10. *Голубнюк Г.Р.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
11. *Голубнюк К.Р.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
12. *Гордійчук А.С.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
13. *Грушовець К.М.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
14. *Гуцал Ю.С.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
15. *Давидюк І.А.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
16. *Данілова Н.Р.* – старший викладач кафедри іноземних мов Рівненського державного гуманітарного університету.
17. *Драгун Я.С.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
18. *Дениско Я.О.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
19. *Денисюк Л.В.* – викладач кафедри іноземних мов Рівненського державного гуманітарного університету.
20. *Дуброва А.С.* – аспірант 4 курсу Рівненського державного гуманітарного університету.
21. *Іванова І.В.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
22. *Івашкевич Е.Е.* – кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри практики англійської мови Рівненського державного гуманітарного університету, перекладач.
23. *Івашкевич Е.З.* – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри загальної психології та психодіагностики Рівненського державного гуманітарного університету
24. *Іллюк М.Ф.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
25. *Кирилюк Ю.Ю.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
26. *Ковальчук М.В.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
27. *Ковалюк В.В.* – викладач кафедри іноземних мов Рівненського державного гуманітарного університету.
28. *Колошва А.В.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
29. *Кравчук М.В.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
30. *Левчун А.В.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
31. *Лисенко К.С.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
32. *Лук'яник Л.В.* – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методик початкової освіти Рівненського державного гуманітарного університету.
33. *Мамчур Н.Ф.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
34. *Мартинюк А.В.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
35. *Мінько А.І.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету
36. *Мирончук О.О.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
37. *Михальчук Н.О.* – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практики англійської мови Рівненського державного гуманітарного університету.
38. *Мороз Л.В.* – кандидат філологічних наук, доцент, професор, завідувач кафедри іноземних мов Рівненського державного гуманітарного університету.
39. *Мороз Н.М.* – викладач кафедри іноземних мов Рівненського державного гуманітарного університету.
40. *Набочук О.Ю.* – заступник начальника управління, начальник відділу професійно-технічної та вищої освіти Управління освіти і науки Рівненської обласної державної адміністрації
41. *Нездюр А.В.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
42. *Онищук О.М.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
43. *Остапчук М.В.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
44. *Павелків К.М.* – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов Рівненського державного гуманітарного університету.
45. *Пасічник Т.М.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
46. *Пась В.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
47. *Потапчук Ю.В.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
48. *Рока А.С.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
49. *Романюк С.К.* – кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов Рівненського державного гуманітарного університету.
50. *Сидорчук А.В.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.

51. *Собчук Д.В.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
52. *Трофімчук В.М.* – старший викладач кафедри іноземних мов Рівненського державного гуманітарного університету.
53. *Форсюк О.С.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
54. *Хімич М.М.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
55. *Ходоровська І.В.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
56. *Холявська І.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
57. *Чайковська М.В.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
58. *Шворак А.В.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
59. *Шевцова І.П.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
60. *Юсенко Н.І.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
61. *Юсюк Я.В.* – магістр Рівненського державного гуманітарного університету.
62. *Ясногурська Л.М.* – кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов Рівненського державного гуманітарного університету.
63. *Яцюрин А.О.* – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука.

ЗМІСТ

В.В. Ковалюк, І.А. Венгловська Навчання англійської мови дітей дошкільного віку	3
С.К. Романюк, В.В. Гілянчук Засоби оптимізації пізнавальної активності старших дошкільників на занятті іноземної мови	4
І.В. Краля, К.Р. Голубнюк Особливості навчання дошкільників іноземної мови	7
В.М. Трофімчук, Ю.С. Гуцал Актуальність вивчення англійської мови дітьми дошкільного віку	9
С.К. Романюк, Я.О. Дениско Сучасні підходи до вивчення іноземної мови школярами з особливими освітніми потребами	10
Н.Р. Данілова, К.С. Лисенко Особливості навчання іноземної мови дітей дошкільного віку	12
С.К. Романюк, М.В. Остапчук Психологічні особливості навчання англійської мови учнів початкової школи	15
Н.Р. Данілова, В. Пась Розвиток навичок слухання в дітей дошкільного віку на заняттях англійської мови	19
Л.В. Денисюк, А.В. Мартинюк Навчання іноземної мови старшого дошкільника з використанням особистісно-діяльнісного підходу	21
А.С. Дуброва, О.С. Форсюк Використання сучасних методів навчання іноземної мови дітей дошкільного віку у ЗДО	23
Л.В. Мороз, А.В. Нездюр Значення дошкільного дитинства як сенситивного періоду для опанування іноземною мовою	27
Н.М. Мороз, О.М. Онищук Гра та її роль на уроках англійської мови в початкових класах	28
Л.М. Ясногурська, Я.В. Юсюк Сучасні методи навчання іноземної мови у закладах дошкільної освіти	31
Н.М. Мороз, Г.Р. Голубнюк Старший дошкільник як суб'єкт навчання іноземної мови в контексті особистісно- діяльнісного підходу	33
В.В. Ковалюк, А.В. Сидорчук Розвиток аудіативних умінь у дітей старшого дошкільного віку на заняттях англійської мови	36
Л.М. Ясногурська, А.В.Шворак Особливості навчання дітей старшого дошкільного віку англійської мови	37
Л.В. Мороз, Н.І.Юсенко Вивчення іноземної мови як засіб розвитку іншомовної мовленнєвої компетенції дошкільника	39
Н.М. Мороз, К.І. Бурчак Використання інноваційних технологій в навчанні англійської мови дітей 6-7 річного віку	41
Н.М. Мороз, А.В. Колошва Особливості занять іноземною мовою з дітьми, що мають фонематичні вади слуху	43
К.М. Павелків, О.М. Гнатюк Ігрові методи навчання дошкільників із загальним недорозвиненням мовлення іноземною мовою	46
К.М. Павелків, М.М. Хіміч Усна народна творчість – потужний засіб розвитку іноземної мови дітей дошкільного віку	48
А.С. Дуброва, С.В. Гаврилюк Афазія і білінгвізм	50
С.К. Романюк, К.М. Грушовець Методичні та змістові проблеми заняття іноземної мови у дошкільному початковому закладі	53
В.М. Трофімчук, А.С. Гордійчук Навчання дітей старшого дошкільного віку англійської мови засобами поетичних творів	56
Л.М. Ясногурська, М.В. Ковальчук Сучасні підходи до навчання англійської мови: орієнтація на реалізацію особистісно - діяльнісного та компетентнісного підходів	59
Л.М. Ясногурська, Я.С. Драгун Особливості навчання дошкільників двомовного спілкування	62
К.М. Павелків, Т.М. Пасічник English as a component of the training a modern historian	63
Л.В. Мороз, О.О. Мирончук Використання ігрової діяльності з елементами іноземної мови при розвитку зв'язного мовлення у дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення	68
В.М. Трофімчук, Н.Ф. Мамчур Використання мультимедійних технологій у навчанні англійської мови дітей дошкільного віку	71
Н.Р. Данілова, І.А. Давидюк Методика викладання англійської мови для старших дошкільників із загальним недорозвитком мовлення	72
К.М. Павелків, І.В. Іванова Формування зв'язного мовлення у дітей дошкільного віку із затримкою психічного розвитку засобами художніх творів	75
Л.В. Денисюк, М.В. Кравчук Мультимедійна презентація – як засіб вивчення англійської мови у дошкільному віці	77
В.В. Ковалюк, Д.В. Собчук Використання американських та британських інтерактивних методів навчання та виховання у сучасному українському закладі дошкільної освіти	79
Л.М. Ясногурська, І.В. Ходоровська Значення використання мультимедійних засобів в процесі навчання іноземної мови дітей дошкільного віку	82
К.М. Павелків, І. Холявська Importance of English language in historical profession	85

К.М. Павелків, А.В. Гаєвська Застосування арт-терапії у процесі вивчення іноземної (англійської) мови дітьми з мовленнєвими порушеннями	87
К.М. Павелків, А.В. Левчун Інформаційно-комунікаційні технології та інтернет-ресурси як мотиваційні фактори у вивченні іноземної мови у початковій школі	90
К.М. Павелків, І.П. Шевцова Особливості просодичної сторони мовлення при дизартрії у дітей старшого дошкільного віку	92
Н.М. Мороз Емоційні концепти «Любов/Love» та «Ненависть/Hate(Hatred) як концепти-опозиціонери	94
Л.В. Мороз Метажанрова природа рольової лірики	96
Л.М. Ясногурська Language representation of the “Fear” concept in the modern English on the examples of Stephen King’s works “Salem’s Lot” and “Pet Sematary”	99
Л.В. Лук’яник, М.В. Боровець Мовні деформації у щоденному спілкуванні учнів початкових класів	102
Л.В. Лук’яник, М.Ф. Ілюк Теоретико-практичні основи вивчення розділу «Морфологія» у початкових класах	105
Л.В. Лук’яник, А.І. Мінько Етимологізація термінолексем у процесі засвоєння граматичних понять	107
Е.З. Івашкевич, О.Ю. Набочук Psychological ways of the development of creative competence of pupils at the lessons of foreign language	109
Н. Мухалчук, Е. Івашкевич, А. Ятсжурк Parts of speech which characterize the emotion of “Fear”	115
Л.А. Бісовецька, Ю.Ю. Кирилюк Формування понять про словосполучення в учнів початкових класів	121
Л.М. Ясногурська, О.В. Власюк Технологія вивчення художніх творів на уроках літературного читання	123
Л.В. Денисюк, Ю.В. Потапчук Використання інноваційних методів у практичній діяльності викладача іноземної мови	125
Н.Р. Данілова, А.С. Рока Інноваційні методи викладання іноземних мов	128
С.К. Романюк, М.В. Чайковська Main aspects of educational video materials design for use in educational process of higher educational institutions	130
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	135
ЗМІСТ	137